

Kotouttava perhehoito kuntayhteistyönä Espoon kaupungin kanssa / MV

VD/255/00.04.01/2021

MV/HL

Ilman huoltajaa Suomeen tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden vastaanottovaiheen jälkeen tapahtuva asuminen on järjestetty joko yksityismajoituksessa sukulaisperheissä tai perheryhmäkodissa. Yksityismajoituksessa asuvien lasten määrä on pysynyt vuosien aikana melko samana lukuun ottamatta poikkeuksellista vuotta 2015, jolloin määrät kymmenkertaistuivat. Oleskeluluvan saatuaan lapsilla on oikeus kotoutumista edistäviin toimenpiteisiin ja palveluihin.

Yksin ilman huoltajaa Suomeen tulleet alaikäiset lapset tarvitsevat erityistä tukea. Sosiaalihuoltolain (SHL 3 §) mukaan lapset kuuluisivat erityisen tuen piiriin. Laki kotoutumisen edistämisestä (KotoL 4 §) velvoittaa kiinnittämään erityistä huomiota lapsen etuun sekä lapsen terveyteen ja kehitykseen liittyviin seikkoihin. Lastensuojelulaissa (417/2007) säädetään sijaishuollossa asuvien lasten perhehoidon ensisijaisuudesta. Ilman huoltajaa tulleiden lasten kohdalla perhehoito ei ole ollut tosiasiallinen vaihtoehto perheryhmäkotien ja yksityismajoituksen rinnalla. Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) ja Uudenmaan ELY-keskuksen tavoitteena on nostaa perhehoito perheryhmäkotien rinnalle todelliseksi ja tunnistetuksi asumismuodoksi.

Kotouttavassa perhehoitomallissa Uudenmaan ELY-keskus yhteistyössä Espoon kaupungin kanssa on pilotoimassa mallia osaksi viranomaistoimintaa. Myöhemmin toiminnan on tarkoitus muuttua valtakunnalliseksi toimintamalliksi. Espoon kaupungilla on pitkä kokemus sekä alaikäisten ilman huoltajaa maahan saapuneiden turvapaikanhakijalasten vastaanottovaiheen työstä että oleskeluluvan saamisen jälkeisestä kotouttamistyöstä.

Tuettu perhesijoitus on kotoutumislain mukaista toimintaa, mutta tuettua perhehoitosijoitusta ei voida järjestää ilman valituskelpoista päätöstä. TEM on yhteistyössä STM:n (Sosiaali- ja terveysministeriö) kanssa päättänyt siihen, että näissä tapauksissa tehdään SHL 21 §:n mukainen asumispalvelun myöntämistä koskeva hallintopäätös. Kotouttavassa perhehoidossa sovelletaan KotoL:n ja SHL:n lisäksi Perhehoitolakia, jossa määritetään perhehoitajille maksettavista palkkioista ja kulukorvauksista. Kotouttavassa perhehoidossa lasta ei oteta huostaan eikä lapselle tehdä Lastensuojelulain mukaista sijoituspäätöstä. Pilotissa voi olla mukana muualla Uudellamaalla kuin Espoossa asuvia kotouttavan perhehoitoiminnan palveluja vastaanottavia lapsia yhteensä korkeintaan 10. Kokeilu ei siten koske kaikkia Vantaalla yksityismajoituksessa olevia lapsia eikä välttämättä ole jokaisen lapsen palvelutarpeen arvioinnin perusteella tarkoituksen mukaista.

Kuntalain 54 §:n mukaan kunnalle, kuntayhtymälle tai sen viranomaiselle laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, voidaan sopimuksella antaa virkavastuulla toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi.

Pilotissa tehtävät Vantaan ja Espoon välillä jakautuisivat seuraavasti:

	Espoon kaupunki	Vantaan kaupunki
Lapsen vastuusosiaaliohjeantaja (vastuu kotouttamisesta ja perhehoidosta)	X	
Perhehoitajien tuki (perhehoidon toimeksiantosopimukset, kulukorvaukset, palkkiot, työnohjaukset, koulutukset)	X	

Perhetyö ja sosiaaliohjaus, lapset harrastusmenot	X	
Lapsen perusterveydenhoito, erikoissairaanhoidon tarvittaessa		X
Lapsen perusopetuksen järjestäminen		X
Mahdollinen lastensuojeluasiakkuus ja lastensuojelun tukitoimet		X
Yksityismajoitusperheiden tuki yhteistyössä Vantaan maahanmuuttajapalvelujen kanssa, jos toimeksiantosuhteisen perhehoidon edellytykset eivät täyty (vastuusosiaalityöntekijä Vantaalta, työpariksi sosiaaliohjaaja kotouttavan perhehoidon tiimistä).	X	X
Jälkihuolto lapsen itsenäistytessä.		X

Vantaan Maahanmuuttajapalvelut esittää, että Vantaan kaupunki tekee Espoon kaupungin kanssa kuntalain 54 §:n mukaisen sopimuksen viranomaistehtävän hoitamisesta, jossa Espoo tarjoaa kaikki kotouttavan perhehoidon palvelut seuraavasti: järjestää lapselle kotouttavan perhehoidon palvelun ja maksaa perhehoidon palkkiot, hoitaa perheiden koulutuksen, maksavat perhehoito- ja kulukorvaukset, pitävät tiivistä kontaktia perheeseen. Tarvittavat tukitoimet järjestetään Espoon kotouttavan perhehoidon yksiköstä. Vantaan kaupungin ei tarvitse nimetä erillistä vastuusosiaalityöntekijää tai huolehtia muusta palkkio-, korvaus- ja maksuliikenteestä. Valtio korvaa kotouttavasta perhehoidosta aiheutuvat kustannukset suoraan Espoon kaupungille. Vantaan kaupungille ei pilotista aiheudu erillisiä kustannuksia. Vantaa saa edelleen laskennalliset korvaukset peruspalveluiden järjestämisestä. Vantaan tehtäväksi jää valita henkilö, joka valvoo kotouttavan perhehoidon tehtävän hoidon seuranta. Espoon kotouttava perhehoitoyksikkö on vastuussa lapsen asioiden hoitamisesta niin kauan kuin lapsi asuu sijaisperheessä. Mikäli pilotti päättyy ja lapsi jatkaa perheessä, palvelun järjestämisvelvollisuus siirtyy takaisin Vantaan kaupungille. Jos lapsi muuttaa sijaisperheestä omilleen ja itsenäistyy, siirtyy lapsen jälkihuollon järjestäminen lapsen kotikunnan vastuulle.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 18.1.2021 § 6

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan esitys:

Päätetään, että

- Vantaa voi tehdä Espoon kanssa yksin maahan tulleiden lasten kotouttavan perhehoidon järjestämistä koskevan kuntalain 54 §:n mukaisen sopimuksen. Sopimuksen mukaan Espoo vastaa kotouttavan perhehoidon palvelujen järjestämisestä ja maksaa perhehoidon palkkiot, kun alaikäisenä ilman huoltajaa Suomeen saapunut ja oleskeluluvan saanut vantaalainen lapsi asuu yksityismajoituksessa.
- Kuntalain 54 §:n mukainen sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta on voimassa enintään 31.12.2021 saakka, ja
- valtuuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan allekirjoittamaan yksittäisiä lapsia koskevat sopimukset yksin maahan tulleen lapsen kotouttavan perhehoidon järjestämisestä.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Täytäntöönpano: - ELY-keskus: Tiina Järvinen
 - Espoon kaupunki/maahanmuuttajapalvelut, päällikkö Eveliina Cammarano
 - perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja Mirja Varis
 - palvelupäällikkö Virve Flinkkilä

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Hilkka Linderborg, maahanmuuttajapalvelujen päällikkö, puh. 050 312 2044,

Vantaa

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)